

Simboliškas Filologijos fak. dekanas, doc. A. Smetonos įrašas – palinkėjimas skaitytojams

trijų Filologijos fakulteto skaityklų – Lietuvių, Užsienio ir Slavų filologijos bibliotekų. Skaitytojams suteikiama laisvė ieškoti ir rinktis, nes visi leidiniai – atvirose lentynose. Sesijų metu skaitykla dirbs ir sekmadieniais, tad sudarytos visos sąlygos ir patogė aplinka mokymuisi. Skaitykloje yra 51 darbo, 11 kompiuterizuotų darbo vietų, veikia belaidis internetas, galima atsinešti savo kompiuterį.

VU bibliotekos generalinė direktorė Irena Krivienė dėkojo visiems prisidėjusiems prie Filologijos fakulteto bibliotekų integravimo į centrinę biblioteką, o skaityklai linkėjo, kad joje visada būtų skaitytojų.

„Viskas keičiasi, fakultetas taip pat. Tikiuosi, į gerą pusę. Pagaliau turime tikrai europietiško lygio skaityklą su atvira prieiga prie knygų, su internetinėmis darbo vietomis ir galimybe kartu naudotis visais bibliotekos ištekliais. Akį džiugina estetiška aplinka. Manau, dabar mūsų skaitykla prilygsta geriausioms universitetų skaitykloms. Taip pat reikia nepamiršti ir filologijos universalumo – naujoje vietoje skaitykla daug patogesnė ir prieinamesnė ne tik filologams, bet ir visiems VU studentams, kuriems nesvetima humanistika“, – kalbėjo VU Filologijos fakulteto dekanas doc. Antanas Smetona. Simbolišku ženklu, liudijimu atieities kartoms apie oficialų Filologijos skaityklos atidarymą liko dekanas įrašas – palinkėjimas bibliotekos svečių knygoje.

Šia proga biblioteka kartu su VU Informacinių technologijų taikymo centru parengė neįprastą parodą „Informacija ir poezija. Arba apie amžiną fizikų ir filologų meilę“. Riba, skirianti tiksluosius ir humanitarinius mokslus, kartais gali būti labai neryški ar net visai nusitrinanti. Fizikų ir filologų meilė – sąmojis, turėjęs reikšti visiškų priešybių, nesuderinamų dalykų trauką, dabar gali būti interpretuojamas jau be jokios ironijos ar humoro. Fizika, matematika, informatika, istorija ar filologija – visi mokslai grįsti tam tikrais dėsniais, sistemomis, jų pažinimu, kūrimu ar vertinimu. Viskas iš ženklių, simbolių, skaičių, raidžių, jų kombinacijų ir kuriamų struktūrų. Ekspozicijoje surinkti daiktai, mechanizmų ar įrangos detalės liudija, kaip „pažinome“ įvairias sistemas: kaip mokėmės skaityti, kas kompiuterio viduje, kaip rašėme laiškus, kol nebuvo el. pašto. Parodos tikslas parodyti,

kad viskas susiję, svarbiausia – išvelgti ryšius ir sąsajas, kūrybiškai bendradarbiauti.

Fakultetų bibliotekų integracija centrinėje bibliotekoje – tokio kūrybiško bendradarbiavimo rezultatas ir tuo pačiu strateginių bibliotekos, universiteto tikslų įgyvendinimo garantas.

Filosofijos skaitykla, Filologijos skaitykla. Kas toliau?

Indrė Zališkienė

Theodoro Grotthusso 225-mečiui. Vilniaus universiteto biblioteka ir Chemijos fakultetas lapkričio mėnesį organizavo žymaus mokslininko Theodoro Grotthusso 225-ųjų gimimo metinių minėjimą.

Theodoras Grotthussas (1785–1822) – žymiausias Lietuvos fizikochemikas, pirmosios pasaulyje elektrolizės teorijos kūrėjas, 1805 m. paskelbęs ją mokslinėje studijoje „Mémoire sur la décomposition de l'eau et des corps, qu'elle tient en dissolution à l'aide de l'électricité galvanique“, fotochemijos teorijos pradininkas. T. Grotthussas nustatė, kad medžiagos sugerta šviesa gali sukelti joje fotocheminę reakciją, sukūrė šviesos sąveikos su medžiaga ir spalvų atsiradimo teoriją, tyrė grandininės užsiliepsnojimo ir sprogimo reakcijas, meteoritus, Smardonės (Likėnų) mineralinius šaltinius ir atliko daugelį kitų darbų. Reikšmingi T. Grotthusso nuopelnai ir fizikai. Žinoma, kad T. Grotthusso estafetinės materialijų dalelių slinkties modelis labai sudomino M. Faradėjų. Pastarasis jį išplėtojo, sukurdamas jėgų lauko įvaizdį, tapusį centre elektrostatikos sąvoka. T. Grotthusso šviesos cheminio veikimo teoriją vėliau plėtojo Dž. Dreiperis ir A. Einšteinas.

Į renginį VU bibliotekos Baltojoje salėje susirinko gausus būrys žmonių, suprantančių T. Grotthusso mokslinio palikimo vertę. Kalbėję VU rektorius akad. Benediktas Juodka (pirmasis 1994 m. įsteigtas T. Grotthusso fondo pirmininkas), Chemijos fakulteto dekanas prof. Aivaras Kareiva (dabartinis fondo pirmininkas), knygos apie mokslininką autorius prof. Juozas Algirdas Krištopaitis, prof. Libertas Klimka, prof. Juozas Vidmantis Vaitkus, T. Grotthusso giminaite, ilgametė VU Filologijos fakulteto dėstytoja Marija Čiurlienė pabrėžė, jog būtina saugoti ir puoselėti T. Grotthusso atminimą, toliau tyrinėti ir skleisti mokslo idėjas, kurių pats jis įgyvendinti nespėjo. VUB generalinė direktorė Irena Krivienė atidarė parodą „Mokslininkui Theodorui Grotthussui – 225“. Paroda parengta ne tik iš VU bibliotekos fondų. Eksponuoti taip pat įvairūs senoviniai indai ir prietaisai iš VU Chemijos fakulteto muziejaus, Chemikų studentų mokslinės draugijos narės I. Lebedytės pieštas T. Grotthusso mechanizmas, mokslininko portretas (Albinas Makūnaitės lino raižinys) iš T. Grotthusso fondo, medžiaga iš M. Čiurlienės, VU teatro režisieriaus Leono Ciunio asmeninių archyvų. Minėtina, jog 1979 m.

Apie T. Grotthussą žodį tarė prof. Libertas Klimka

gruodžio 29 d. VU teatre įvyko Juozo Marcinkevičiaus 3 dalių dramos „Keistuolių akademija“ premjera, kurios pagrindinis herojus Teodoras Grotovskis (akt. Juozas Kaminskas) yra T. Grotthusso prototipas.

Taip pat buvo parodytas archeologo Vytauto Urbanavičiaus 1972 m. sukurtas dokumentinis filmas apie T. Grotthussą. Kino juostoje atsispindi ne tik dokumentinė medžiaga, bet ir atkurtas Volto stulpo pagaminimo procesas bei elektrolizės reiškinys.

Prof. A. J. Krištopaičio nuomone, jeigu Nobelio premija būtų skiriama šimtmečiui anksčiau, tai T. Grotthussas būtų ją gavęs du kartus. Mokslininko, gamtos tyrinėtojo Theodoro Grotthusso idėjos buvo ir yra aktualios, nagrinėjamos, plėtojamos, apie jas rašoma nuo XIX a. pradžios iki šių dienų.

Snieguolė Misiūnienė

Paminėtas pirmojo bibliotekos direktoriaus Stasio Čepulio 100-metis. 2010 m. lapkričio 10 d. Lietuvos medicinos bibliotekoje (LMB) vyko pirmojo bibliotekos direktoriaus profesoriaus Stasio Čepulio 100-ųjų gimimo metinių minėjimas.

Profesorė habil.dr. Irena Balčiūnienė pristatė šiai progai išleistą knygą „Profesorius Stasys Čepulis“, kurioje surinkti profesoriaus mokinių, bendradarbių ir artimųjų prisiminimai, taip pat pateikta bibliotekos darbuotojos Danutės Malakauskienės parengta bibliografijos rodyklė. „Tikime, kad ši knyga – tai dar viena šviesos ir gerumo odė į Rekviam Profesoriumi Stasiui Čepuliui“, – pratarėme rašo leidinio sudarytojai.

LMB direktorė Salvinija Kocienė prisiminė S. Čepulio darbo metus šioje bibliotekoje. 1944 metais Stasys Čepulis buvo paskirtas Valstybinės centrinės mokslinės medicinos bibliotekos (dab. Lietuvos medicinos biblioteka) direktoriumi. Savo pirmajame įsakyme jis taip apibūdina bibliotekos paskirtį: „organizaciniai metodiniai ir informaciniai bibliografinis centras visos Respublikos medicinos bibliotekoms. Taip pat aprūpina literatūra ir bibliografinėmis informacijomis Sveikatos apsaugos komisariato tarnautojus“. Nuo pirmųjų dienų medicininės literatūros komplektavimui buvo skiriamas ypatingas dėmesys. Fondo pagrindą sudarė Kauno medicinos instituto ir pavienių medikų dovanotos, taip pat gautos iš Maskvos centrinės mokslinės medicinos bibliotekos

